

DZIAŁALNOŚĆ FUNDACJI ODDZIAŁU PAN W LUBLINIE W LATACH 2003-2013

W dniu 31 marca 2003 roku, z inicjatywy i przy udziale Oddziału PAN w Lublinie, i współpracy osób prywatnych reprezentujących środowiska naukowe, samorządowe oraz przedsiębiorców, została ustanowiona aktem notarialnym Fundacja pod nazwą:

Fundacja Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”

Podczas posiedzenia założycielskiego Fundatorów, określono i przyjęto następujące cele statutowe Fundacji:

1. Wspieranie działań naukowych, społecznych i gospodarczych związanych z rozwojem nauki i gospodarki.
2. Działalność szkoleniowa związana z krzewieniem postępu naukowo-technicznego i gospodarczego.
3. Wspomaganie działań na rzecz rozwoju nauki, techniki, oświaty i kultury.
4. Udzielanie pomocy polskiemu środowisku naukowemu, a w szczególności wywodzącemu się z regionu lubelskiego, w realizacji zadań w dziedzinie nauki i rozwoju kadry naukowej, dydaktyki i tworzenia nowych, międzyuczelnianych kierunków kształcenia.
5. Propagowanie w kraju i za granicą polskiego dorobku naukowego i gospodarczego oraz twórczego wzbogacania kultury narodowej.
6. Wspieranie działania Oddziału Lubelskiego PAN zmierzającego do poprawy bazy materialnej, uzupełniania majątku trwałego oraz pomnażania i uzupełniania wyposażenia.
7. Wspieranie przedsiębiorczości akademickiej oraz innych form aktywności przyczyniających się do rozwoju naukowego, gospodarczego i technologicznego, między innymi poprzez transfer technologii oraz promocja innowacyjności.
8. Promowanie idei integracji europejskiej oraz szeroko rozumianej europejskiej współpracy naukowej i gospodarczej.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 25 kwietnia 2003 Fundacja została wpisana do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji Oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz Rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym w Lublinie w Wydziale Gospodarczym KRS.

Poniżej przedstawiono wybrane obszary działalności Fundacji oraz niektóre przedsięwzięcia, inicjatywy oraz projekty zrealizowane na przełomie lat 2003-2013.

W początkach swojej działalności, Fundacja organizowała konkursy na najlepszą pracę magisterską oraz doktorską wśród studentów i doktorantów lubelskich uczelni wyższych. Spośród nadsyłanych prac, powołana przez Fundację Kapituła Konkursu dokonywała wyboru opracowań zasługujących na szczególne wyróżnienie.

W 2004 roku Fundacja rozpoczęła współpracę ze środowiskiem naukowym Instytutu Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego Polskiej Akademii Nauk oraz ówczesnej Akademii Rolniczej w Lublinie w ramach organizacji cyklicznej konferencji pod hasłem „EKOENERGIA”, tworząc lokalną inicjatywę pod nazwą „Lubelska Rada Ekoenergii”. Coroczne konferencje cieszące się dużym zainteresowaniem w całym kraju, zaowocowały sformalizowaniem inicjatywy w 2008 roku, kiedy to Uchwałą Zarządu Fundacji powołano zakład pod nazwą „Lubelska Rada Ekoenergii Fundacji PAN”.

W 2006 roku Fundacja podjęła pierwszą próbę realizacji zadań w oparciu o środki budżetu Unii Europejskiej, jakim w tym przypadku były środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dystrybuowane w ramach programu INTERREG III C „Visualisation of innovation and technology transfer institution”. W ramach projektu wraz z Lubelską Fundacją Rozwoju został wydany pierwszy biuletyn przedstawiający wybrane instytucje województwa lubelskiego, oferujące transfer technologii oraz wsparcie dla przedsiębiorstw wdrażających innowacyjne rozwiązania. W latach 2003 - 2006 pracami Fundacji kierowali: dr Dariusz Mazurkiewicz oraz prof. Andrzej Niewczas.

W 2007 roku Fundacja rozpoczęła przygotowania do aktywnego pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania swojej działalności dla realizacji coraz szerszego zakresu celów statutowych. Współpraca z ekspertami w zakresie środków pochodzących z Funduszy Strukturalnych zaowocowała rozpoczęciem aktywnych działań w ramach kampanii na rzecz efektywnego wykorzystania środków z budżetu przeznaczonych na lata 2007 - 2013. Nawiązano współpracę z samorządem województwa, przedsiębiorcami oraz jednostkami samorządu terytorialnego Lubelszczyzny. Fundacja była organizatorem szeregu otwartych konferencji, spotkań i warsztatów z zakresu pozyskiwania Funduszy Europejskich. W działania Fundacji na rzecz promocji aktywnej integracji europejskiej włączyli się samorządowcy oraz parlamentarzyści krajowi i europejscy. Cykl spotkań zainaugurowała uroczystość 50 lecia podpisania traktatów rzymskich pod nazwą „Unia Europejska – 50 lat razem. Wspólna przeszłość, nadzieje na przyszłość,” której Fundacja PAN była współorganizatorem. Uroczystość uświetnili swą obecnością Eurodeputowani z kilku krajów członkowskich Unii Europejskiej.

W ramach działań na rzecz promocji wykorzystania środków europejskich Fundacja PAN zawarła partnerskie porozumienia między innymi ze Związkiem Prywatnych Przedsiębiorców Lubelszczyzny LEWIATAN, Związkiem Gmin Lubelszczyzny, Towarzystwem Współpracy Europejskiej, Bankiem Zachodnim WBK, Bankiem PKO BP, COMARCH S.A. W spotkaniach konferencyjno-war-

sztatowych uczestniczyła większość wójtów gmin z województwa lubelskiego oraz kilkudziesięciu przedsiębiorców.

Jednocześnie w 2007 roku Fundacja była organizatorem kursów przygotowawczych dla kandydatów na studia na kierunkach związanych z architekturą.

Obserwowane przez władze Fundacji procesy gospodarcze zachodzące w kraju, wzrost znaczenia ekonomiczno społecznego współpracy sfery nauki z biznesem, procesy integracyjne pomiędzy środowiskiem naukowym oraz przedsiębiorcami, stały się impulsem do zorganizowania przez Fundację wraz z Kancelarią Prezydenta Miasta Lublin oraz Związkiem Prywatnych Pracodawców Lubelszczyzny LEWIATAN Wielkiej Gali Nauki i Biznesu 2008. Z uwagi na fakt, iż funkcjonowanie sfery nauki i biznesu oparte na wzajemnej współpracy wymaga skutecznego wspomagania legislacyjnego, podczas uroczystości przeprowadzono panel dyskusyjny pt. „Nauka, Biznes, Polityka – jak wyznaczyć wspólny mianownik?” do udziału w którym zaproszono między innymi: prof. Michała Kleibera – prezesa Polskiej Akademii Nauk, Dr Henrykę Bochniarz – prezydent Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, prof. Barbarę Kudrycką – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, oraz Bronisława Komorowskiego – Marszałka Sejmu RP, który objął oficjalnie honorowym patronatem Galę.

Goście Wielkiej Gali Nauki i Biznesu 2008

fot. E. Kaczanowska

Podczas Gali zostały wręczone nagrody prezesa Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie, prof. Jana Glińskiego dla zespołów naukowych i jednostek badawczych wyróżniających się wybitnymi osiągnięciami w zakresie komercjalizowania wyników badań naukowych.

Wręczenie nagród prezesa Oddziału PAN

fot. E. Kaczanowska

W 2008 roku Fundacja PAN rozpoczęła aktywne pozyskiwanie środków pochodzących z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W odpowiedzi na 2 „konkursy pilotażowe” (pierwsze w województwie ogłoszone w ramach perspektywy finansowej 2007 - 2013) Fundacja złożyła 2 projekty jako wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć o charakterze szkoleniowo doradczym, które w drodze konkursu zostały zakwalifikowane do dofinansowania. W ramach projektów rozpoczęto szkolenia studentów studiów niestacjonarnych z lubelskich uczelni wyższych w zakresie zarządzania sieciami informatycznymi CISCO. Ponadto zrealizowano bloki szkoleniowe dla pracowników lubelskich przedsiębiorstw w grupie wiekowej powyżej 45 roku życia w zakresie nauki języka angielskiego. Szerokie zainteresowanie kursami prowadzonymi przez Fundację sprawiło iż Zarząd rozpoczął poszukiwania kolejnych źródeł finansowania dla realizacji zadań edukacyjnych szkoleniowych doradczych dla osób pracujących, poszukujących zatrudnienia jak również długotrwale bezrobotnych. Grupą docelową szczególnego zainteresowania Fundacji pozostawali absolwenci studiów wyższych poszukujący zatrudnienia.

W celu pomocy studentom studiującym, zarówno w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym oraz doktorantom, Zarząd pozyskał dofinansowanie do Projektu pod nazwą „Z uczelni do biznesu”. Na przełomie lat 2008 - 2009 zorganizowano cykl zajęć grupowych dostarczających wiedzę z zakresu sposobu zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze spin off oraz spin out. Uczestnicy posiadli wiedzę z zakresu praktycznych aspektów prawa podatkowego, prawa własności intelektualnej, tworzenia biznes planów dla swoich przedsięwzięć oraz kreślenia strategii rozwoju przedsiębiorstwa z wykorzystaniem wiedzy zdobytej w trakcie studiów.

W 2009 roku, w związku budową portu lotniczego w Świdniku oraz rozpoczętymi przygotowaniem do organizacji mistrzostw europy w piłce nożnej, Zarząd Fundacji podjął działania zmierzające do pozyskania środków finansowych na przeprowadzenie badań dotyczących gospodarczego znaczenia powstania portu lotniczego oraz organizacji mistrzostw Europy w piłce nożnej „EURO 2012” dla przedsiębiorstw regionu lubelskiego w kontekście rynku pracy. Badania przeprowadzono na próbie 400 przedsiębiorstw metodą CATI oraz IDI. Raport z badań został opublikowany w formie książkowej oraz elektronicznej i został upowszechniony na terenie województwa lubelskiego. W latach 2009 - 2013 realizowano szereg projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego dotyczących podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników przedsiębiorstw, wspierania osób poszukujących zatrudnienia oraz znajdujących się w trudnej sytuacji zawodowej (na przykład w trakcie wypowiedzenia stosunku pracy). Zakres wsparcia udzielanego beneficjentom Fundacji był zróżnicowany pod względem metodycznym i rodzajowym w zależności od wieku, statusu zawodowego, oraz indywidualnych potrzeb uczestnika. Udzielana pomoc obejmowała przede wszystkim: szkolenia zawodowe, poradnictwo zawodowe, szkolenia uzupełniające i podnoszące kwalifikacje, szkolenia certyfikowane nadające konkretne uprawnienia zawodowe, finansowanie egzaminów państwowych w przedmiocie zawodu, kreowanie ścieżek kariery wraz z indywidualnym planem działań dla poszczególnych osób.

W przytoczonym okresie aktywność Fundacji została poszerzona o poszukiwanie metod aktywizacji edukacyjnej w formie zajęć dodatkowych, będących uzupełnieniem podstawowych programów nauczania w systemie oświaty. Wspólnie z Narodowym Bankiem Polskim opracowano serię wykładów i prelekcji dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z zakresu podnoszenia świadomości o procesach ekonomicznych zachodzących w gospodarce, metodach oszczędzania środków pieniężnych, czy historii pieniądza. Podstawową wiedzę ekonomiczną przekazano do ponad 2500 uczniów z terenu województwa lubelskiego.

Zainteresowanie systemem edukacji doprowadziło do opracowania w 2012 roku innowacyjnego projektu mającego na celu wypracowanie efektywnego modelu współpracy szkół zawodowych z pracodawcami. Projekt nosi nazwę Lubelskie Ramy Kwalifikacji Zawodowych i odpowiada na potrzeby szybkiej adaptacji procesów kształcenia w szkołach zawodowych do dynamicznie zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. Pomysłem interdyscyplinarnego zespołu naukowego Fundacji PAN był system informatyczny pod nazwą e-barometr. e-Barometr jest e-platformą służącą współpracy placówek kształcenia zawodowego z pracodawcami i badania jej skuteczności na podstawie programu komputerowego służącego do: monitorowania losów absolwentów; sieciowania uczniów szkół zawodowych chcących odbyć praktykę u potencjalnego pracodawcy; corocznej aktualizacji zapotrzebowania przedsiębiorców na zawody i specjalności w skali lokalnej przyjętej jako gmina lub powiat; badania jakości współpracy zasadniczych szkół zawodowych z pracodawcami.

Dodatkowym elementem wspomagającym dla szkół jest „Podręcznik metodologii partnerskiego programu rozwojowego szkoły zawodowej we współpracy z pracodawcami” wskazujący na schemat tworzenia programu rozwojowego szkoły we współpracy z pracodawcami, zawierający także praktyczne wskazówki zaangażowania pracodawców w kształcenie zawodowe. Uzupełnieniem jest Regionalny Program Kształcenia Zawodowego zawierający rekomendacje dotyczące zasad praktycznej nauki zawodu w kontekście wyników badań określających uwarunkowania współpracy szkół i pracodawców przeprowadzonych na próbie losowej przedsiębiorców w liczbie 1361, uczniów w liczbie 1098 oraz 119 nauczycieli z województwa lubelskiego. Rekomendacje opracowano dla 5 kluczowych zawodów wynikających ze strategicznych dokumentów opracowanych dla potrzeb rozwoju regionu (tj. monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie; kucharz; monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych; mechanik pojazdów samochodowych; monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych) w kontekście strategicznych trendów rozwoju Województwa Lubelskiego. Podręcznik uwzględnia zdefiniowane przez pracodawców rekomendacje (min. jak rozszerzać podstawę programową MEN zgodnie z oczekiwaniami pracodawców), dzięki czemu stanowi praktyczny model kształcenia zawodowego w celu zwiększenia efektywności i dostosowania go do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Docelowo program może stać się ramowym programem regionalnej standaryzacji kształcenia zawodowego w zgodności z oczekiwaniami pracodawców, w tym jako nieobligatoryjne uzupełnienie i doprecyzowanie ram krajowych do oczekiwań wobec absolwentów szkół zawodowych, zgłaszanych przez lokalny rynek pracy województwa lubelskiego.

Zebranie Panelu Praktyków Fundacji PAN

fot. Archiwum Fundacji PAN

Kontynuując wspieranie systemu edukacji, Fundacja PAN realizowała innowacyjny na skalę ogólnopolską program prowadzący do wzrostu zainteresowania wśród uczniów szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych studiowaniem na kierunkach związanych z Gospodarką Opartą na Wiedzy. Problemem zdiagnozowanym przez Fundację jest niewielkie zainteresowanie wśród uczniów studiowaniem na kierunkach technicznych związanych z odnawialnymi źródłami energii. Problem wynika w dużej mierze z braku przepływu informacji do uczniów podczas procesu edukacji oraz braku metod zachęty dla ucznia. Istotnym problemem jest ograniczona liczba nowoczesnych, z informatyzowanych metod nauczania. Według Instytutu Badań Edukacyjnych problem niewystarczającej liczby chętnych do studiowania na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych, wynika ze słabości wcześniejszych etapów nauczania. W celu poprawy sytuacji Fundacja PAN opracowała innowacyjne narzędzia dla szkół i uczniów w postaci gry edukacyjnej online zawierające symulację prowadzenia inwestycji w odnawialne źródła energii na terenie województwa lubelskiego wraz z podręcznikiem metodycznym dla nauczycieli dotyczącym sposobu i metody kształcenia. Symulacja polega na inwestowaniu przez ucznia na mapie Lubelszczyzny zawierającej rzeczywiste dane o rozmieszczeniu źródeł alternatywnej energii tj: wietrzności, nasłonecznienia, przepływu wód w rzekach oraz zasobów biomasy. Obecnie trwają prace nad testowaniem w powiatach województwa wersji wstępnej gry oraz podręczników metodycznych.

Ekran z gry „GRA O PRĄD” Fundacji PAN

W zakresie polityki społecznej Fundacja pracuje nad alternatywnymi metodami przeciwdziałającymi wykluczeniu społecznemu młodzieży w wieku 15-19 lat. W ramach prac naukowych z zakresu psychologii powstały podręczniki opisujące metody postępowania z trudną młodzieżą. Opracowania obejmują płaszczyzny wykluczeń społecznych z uwagi na: trudności w nauce oraz przedwczesne opuszczanie systemu edukacji, trudności z adaptacją środowiskową wynikająca z zaburzeń osobowościowych, nadużywanie środków psychoaktywnych oraz alkoholu. Podręczniki opracowane przez lubelskich naukowców zostały już przetestowane w szkołach, ośrodkach pomocy rodzinie, placówkach opiekuńczo wychowawczych oraz innych jednostkach które mają do czynienia z młodzieżą trudną.

Fundacja PAN aktywnie pozyskuje środki zewnętrzne na realizację działalności badawczej, szkoleniowej i edukacyjnej wypełniając w ten sposób również zadania statutowe Oddziału PAN gdzie Fundacja jest przywoływana jako podmiot, za pośrednictwem którego Oddział PAN może wykazać się pozyskiwaniem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Fundacja PAN prowadzi czynną działalność o charakterze komercyjnym w zakresie organizacji specjalistycznych szkoleń, prowadzenia badań oraz przygotowywania ekspertyz.

Przewodniczącym Rady Fundacji od chwili jej powstania jest prof. Jan Gliński. Prezesem Zarządu Fundacji od 2007 roku jest Ireneusz Samodulski.

Ireneusz Samodulski

